

Sygn. akt IV CZ 71/11

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marta Romańska

SSA Roman Dziczek

w sprawie z powództwa Mariusza S.
przeciwko Jolancie S.
o ustanowienie rozdzielności majątkowej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 października 2011 r.,
zażalenia pozwanej
na postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 7 lutego 2011 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i umarza postępowanie
wywołane wnioskiem pozwanej z dnia 11 stycznia 2011 r.
o przywrócenie terminu do usunięcia braku skargi kasacyjnej.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 27 grudnia 2010 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną pozwanej z tej przyczyny, że nie został usunięty w terminie jej brak formalny w postaci braku jednego odpisu skargi.

Pozwana w tym samym dniu, 11 stycznia 2011 r., złożyła zażalenie na to postanowienie oraz wnioski o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych skargi przez dołączenie brakującego odpisu skargi, który to odpis dołączyła do wniosku.

Nie oczekując na rozpoznanie zażalenia na postanowienie odrzucające skargę, czyli bez jego uprawomocnienia się, Sąd Okręgowy zaskarżonym obecnie postanowieniem z dnia 7 lutego 2011 r. oddalił wnioski o przywrócenie terminu do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej pozwanej oraz skargę odrzucił. W ocenie Sądu, okoliczności wskazane we wniosku nie świadczyły o tym, że uchybienie terminowi było niezawinione, a tym samym - nie stanowiły podstawy przywrócenia terminu.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej skarżąca wniosła o jego uchylenie zarzucając błędne uznanie przez Sąd, „że zachodzą podstawy do odrzucenia skargi kasacyjnej pozwanej, gdyż nie zachodzą warunki do przywrócenia terminu do uzupełnienia braków formalnych, określone w art. 168 § 1 k.p.c”.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Postępowanie o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej oraz zażalenie na odrzucenie środka procesowego wzajemnie się wykluczają (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 874/98 i z dnia 15 listopada 1999 r., I CZ 174/99, niepubl.). Procedura zmierzająca do przywrócenia terminu, któremu strona uchybiła, może być wdrożona po stwierdzeniu, że czynność procesowa jest bezskuteczna z powodu uchybienia terminowi, które to stwierdzenie może – i tak było w sprawie niniejszej – wynikać z postanowienia sądu o odrzuceniu środka zaskarżenia. Termin do złożenia

wniosku otwiera się w chwili dowiedzenia się, że orzeczenie o odrzuceniu środka uprawomocniło się.

Wniesienie przez skarżącą jednocześnie dwóch wzajemnie wykluczających się i opartych na tych samych twierdzeniach, środków, było oczywiście nieprawidłowe, przy czym wniosek o przywrócenie terminu był przedwczesny i niedopuszczalny.

Nie było też dopuszczalne orzekanie co do wniosku oraz odrzucenie skargi kasacyjnej przed uprawomocnieniem się pierwszego postanowienia o odrzuceniu skargi.

Złożenie wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej następuje albo przed jej podjęciem, gdy strona zdaje sobie sprawę z uchybienia terminowi, albo już po jej dokonaniu, gdy sąd środek z powodu przekroczenia terminu odrzucił. W tym drugim wypadku, a o taki chodziło w niniejszej sprawie, skutki procesowe związane z wniesieniem środka odwoławczego zostają zniweczone z chwilą prawomocnego jego odrzucenia.

Ma to istotne znaczenie także z punktu widzenia właściwego określenia treści i przedmiotu wniosku o przywrócenie terminu. Z tego, że odrzucenie środka zaskarżenia (środka odwoławczego) niweczy związane z nim skutki procesowe, wynika, iż wniosek o przywrócenie terminu może dotyczyć wniesienia tego środka, a nie uzupełnienia jego braku. Także przez czynność procesową, której należy dopełnić wraz z wnioskiem, o której mowa w art. 169 § 3 k.p.c., należy rozumieć wniesienie środka wolnego od braków formalnych i fiskalnych. Jednocześnie, skoro przepisy art. 168 i n. k.p.c. przewidują możliwość przywrócenia terminu dokonania czynności procesowej, to w razie uchybienia terminowi do usunięcia braku strona może wnosić o przywrócenie terminu do dokonania czynności, czyli wniesienia tego środka, a nie do spełnienia wymagania formalnego lub fiskalnego. Wniosek o przywrócenie jedynie terminu do uzupełnienia braków środka zaskarżenia (odwoławczego) jest w takiej sytuacji wnioskiem bezprzedmiotowym, a przywrócenie terminu w takim tylko zakresie nie umożliwiłoby skutecznego wniesienia środka zaskarżenia (odwoławczego) uprzednio prawomocnie odrzuconego. Wskazane kwestie znalazły szczegółowe wyjaśnienie

w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 31 maja 2000 r., III ZP, OSNC 2001, nr 1, poz. 11 oraz postanowienia z dnia 7 czerwca 2002 r., IV CZ 92/02, z dnia 27 stycznia 2005 r., II UZ 48/04, z dnia 22 lutego 2006 r., III CZ 4/06, z dnia 11 stycznia 2008 r., V CZ 121/07, niepublikowane oraz z dnia 9 lipca 2008 r., V CZ 44/08, OSNC-ZD, zeszyt B, poz. 55).

Przedwczesny i niedopuszczalny wniosek pozwanej o przywrócenie terminu nie mógł stanowić podstawy wdrożenia postępowania, którego przedmiotem stało się jego merytoryczne rozpoznanie, a nadto ponowne odrzucenie skargi kasacyjnej. Wydaniu orzeczenia odrzucającego skargę kasacyjną stało na przeszkodzie istnienie nieprawomocnego postanowienia odrzucającego tę skargę.

Z omówionych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, na podstawie art. 394¹ w zw. z art. 398²¹ i art. 386 § 3 k.p.c.